

Učiteljski TOVARIŠ.

List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. vsakega meseca na celi poli. Cena mu je za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 kr. Spise in dopise prejema vredništvo; naročnino in oznanila pa prejema in oskerbuje razpošiljanje založništvo.

List 8.

V Ljubljani, 15. aprila 1874.

Tečaj XIV.

Dnevnik učiteljev. *)

Šolsko nadzorovanje je koristno; koristnejše vendar je pa tisto nadzorovanje, katero ima učitelj sam nad sabo vsaki dan, ko zahteva odkritoserčno in pošteno račun svojega delovanja. Nekateri pravijo, da gre z ljudsko šolo na bolje, kazajè mnoge in različne naprave in ukaze i. dr. Vprašati bi se pa smelo tako-le: So li učitelji zadnja leta način in pot podučevanja in izreje mladosti v šoli zboljšali? so li bolj vestni, marljivi in bolj skušeni, od prej? Ko bi vse to vedeli, in poznali šole, kakoršne so sedaj, kakoršne so bile pred 10 letmi, potem bi mogli še le nekoliko resnico zadeti, ako hočemo soditi razumno, nestransko in brez predsodkov.

Dasiravno se tukaj javno mnenje in izreki veljavnih učiteljev ne smejo prezirati, vendar je očitno, da prej rečeno pri razsoji v napredku je naj imenitnejše. Iz tega pa izvira, da je odgovor, gledé praktične strani tega vprašanja, zelo težaven, in kedar se govori o napredku šolstva, more se to le terditi od posameznih krajev, dežel ali držav.

Tudi danes velja še vedno stara resnica, da so dobre šole le tam, kjer so dobri učitelji; mislimo namreč take, ki niso zadovoljni le s tem, kar so se naučili v pripravnici, ampak se trudijo, razširjati svojo vednost, in doveršiti, kar ni dopolnjeno, ali z drugimi besedami, taki, ki sami sebi niso še izučeni, ampak spoznajo, da so še uka potrebni. — Človek namreč se nikoli ne izuči, in zmirom kaj novega skuša. Samostal-

*) Da se stvar vsestransko pojasni, priobčuje „Tov“. ta dopis ki bolj obširno o „dnevniku“ govori.

na ljubezen pa človeka rada premoti, da ne spoznava samega sebe. V nevarnosti so pa posebno ti, ki imajo sami sebe za dovršene, in nezmo-
tljive in svojo vednost previsoko cené, ter mislijo, da jim ničesa ne manj-
ka. Tako je bilo zmirom, tako bodi zanaprej, — ukljub vsem postavam.
— Da bi bil človek vedno sebi enak in na istem mestu, ni mogoče;
kdor ne napreduje, zaostaja. To, kar se je človek naučil v zgodnji mla-
dosti in je v mladih letih rabil z vnemo mladenčevo, zgubi s časom vso
mikavnost, in od vsega tega ostanejo le obrabljene oblike, in vse se ra-
do preverže v pedanterijo, ki se derži le čerke, iz katere je pa že življe-
nje davno zginilo, kajti duševna delavnost: opazovanje, mišljenje, primerje-
vanje in izvrševanje sklepov se ne družuje s pedanterijo.

Žalostno za učitelja, še žalostnejši za šolo, kjer je duh zginil in
vlada le mehanizem. Izgovor se sicer povsod lahko najde, ali večkrat
je tak izgovor le nova tožba samega sebe. Deržimo se povsod resnice
in ta nas bode osvobodila; svoje dolžnosti spoelnjmo po svoji vesti,
da nas ne zadene ostra sodba, katero je izrekel hišni gospodar zaniker-
nemu hlapcu.

Prezirati se pa nikakor ne sme, da tudi najspretnější in najboljši
učitelj lahko zabrede v mehanizem, ali iz samoljubja ali iz nevednosti.
Dobro je tedaj, da tudi skušeni učitelj pozna orodje, s katerim se zoper-
stavlja neprijatelju napredku, mehanizmu. Temu prištevamo pa med dru-
gim tudi učiteljske zборе posebno pa spisovanje učiteljskega ali šol-
skega dnevnika. Brez posebnega truda in z majhnimi stroški si lah-
ko napravi učitelj dnevnik, ki ga naj bolj naravno in priprosto podučuje,
kakšna je njegova šola, ki ga opozoruje na pomanjkljivosti in mu kaže,
kaj je treba popraviti in zboljšati in ga varuje postanka in samoljubne
misli: „Meni se ni treba več učiti“. — Dnevnik ali tednik spisovati pa
tudi zahteva postava. (Dalje prih.)

Živa šola.

Sedmi pogovor.

Jajce.

(Učitelj naj učencem pokaže kurje jajce (pirh), in naj vpraša:) Kaj je
to? Ktera ptica je to jajce znesla? Kako pravimo tedaj temu jajcu?
Ali poznate tudi jajčke drugih drobnih ptičkov? Kterih? Kam nesejo
ptički jajčke? Kako in kje delajo ptički gnjezda? Poglejmo jajce in
kroglo! Ali ste si jajce in krogla podobni? Kako si niste podobni?
Kaj je jajasto, kaj okroglo?

(Učitelj naj jajce ubije, in naj beljak in rumenjak izlije v kako skledico:)
Kakšen je beljak, kakšen rumenjak? Kakšne barve je navadno jajce?